

στήσωμεν τὴν Ναυσικᾶν ἔδουσαν, ἐν ᾗ σφαιρίζουσιν αἱ δοῦλαι αὐτῆς, ἢ ἀμέσως ἐπομένη ὠραία εἰκὼν τῆς Ἀρτέμιδος ἀπόλλυσι τὸ προσφυές αὐτῆς καὶ κατὰλληλον. Ἄλλως παρακατιῶν ὁ Ὅμηρος προστίθῃσι

«σφαῖραν ἔπειτ' ἔρριψε μετ' ἀμφίπολον βασίλειαν·
ἀμφιπόλου μὲν ἄμαρτε, βαθεῖη δ' ἔμβαλε δίνην»
(Ζ. 115—116).

Ἡμαρτε δὲ τοῦ σκοποῦ οὐχὶ ἐνεκα τῆς ἀδεξιότητος τῆς βασιλόπαιδος, ἀλλὰ κατὰ θέλησιν τῆς Ἀθηνᾶς, ἵνα ὡς ἐκ τούτου ἀλαλάξωσιν αἱ νεάνιδες καὶ ὁ πάταγος αὐτῶν ἐξυπνίσῃ τὸν Ὀδυσσεῆα (Ζ. 116), μέλλοντα νὰ εὕρῃ βοήθειαν καὶ περίθαλψιν παρὰ τῆς Ναυσικᾶς¹.

Φρ. Ἀλδάνας.

ΚΡΗΤΙΚΑΙ ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ

ΕΞ ΑΝΕΚΔΟΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΗΣ²

158.—Ὅποιος φοβᾶται, δὲ φοβᾶται.

159.—Ὅποιος 'φελᾶ³.

παντῶ 'φελᾶ.

160.—Ὅποιος φυλάει τὰ ροῦχά του, ἔχει τὰ 'μισά.

161.—Ὅποιος φυλάει τὸν τεκέ⁴,

πίνει καὶ τὸ ζουμί του.

162.—Ὅποιος χαλᾶ καὶ χτίζει,

Ὀφκαῖρος δὲν καθίζει.

«Πηνελόπης ἱστὸν ἀναλύειν».

163.—Ὅποιος χάν' εἰς τὰ χαρτιά,

κερδίζει στὴν ἀγάπη.

¹ Ἐσώζετο ἐν Βονωνίᾳ νόμισμα φέρον ἔμπροσθεν μὲν τὴν κεφαλὴν τῆς κόρης τοῦ Ἀλκινόου μὲ περίγραμμα: ΗΡΩΙΔΑ ΝΑΥΣΙΚΗΝ. ὅπισθεν δὲ τὴν Σαπφῶ καθημένην καὶ καθαρίζουσαν καὶ κύκλῳ τὰς λέξεις ΕΠΙΤΣΡΑΤ... ΙΕΡΟΚΑ... ΜΥΤΙΑΗΝ... Ὁ Μουστοξύδης, ἐξ οὗ ἀρυόμεθα τὴν εἰδησιν ταύτην (Notizie per servire alla Storia Corcirese. Corfu MDCCCIV), συμπληροῖ τὰ ἐλλείποντα ὡς ἔπεται: «Ἐπιστράτηγε Ἱεροκλῆος Μυτιληναίων». Τοῦτο οὐκ εὐεξήγητον. Νομίζομεν ὅτι ὀρθότερον πρέπει ν' ἀναγνώσωμεν: «ἐπὶ στρατηγοῦ Ἱεροκλέους Μυτιληναῖοι».

² Συνέχεια ἴδε φυλλάδιον 11^{ον} παρελθόντος ἔτους.

³ Ἔχει ἀξίαν.

⁴ Τεκὲ λ. περσ.=μοναστήριον δερβίσιδων.

164. — Ὅποιος χώνει τὸν πόνο του,
μ' ἐκείνον ἀποθαίνει.
165. — Ὅποιος χώνεται πίσω ἀπὸ τὸ δαχτύλι του,
φαίνεται οὖλος.
«Δελφίνα λεκάνη οὐ χωρεῖ».
166. — Ὅποιος ψηφᾷ¹ τῇ νηότητι του,
γλήγερα τήνε χάνει.
167. — Ὁ ποντικός στήν τρύπα του δὲ χωρεῖ
καὶ κολοκύθια σέρνει.
«Μῦς εἰς τρώγλην οὐ χωρῶν,
κολοκύνταν ἔφερεν».
«Ὅς αὐτὸς αὐτὸν οὐκ ἔχει, Σάμον θέλει».
«Αὐτὸν οὐ τρέφων κύνας τρέφεις».
168. — Ὅπ' ἀγαπᾷ δὲν ἑντρέπεται,
μηδὲ καὶ δὲ φοβᾶται.
169. — Ὅπου ἔκαμιν ἡγούμενος
ἔκαμε καὶ κελλάρης,
κ' ἐκάτεχεν ὁ γούμενος
ἔντα θελ' ὁ κελλάρης.
170. — Ὁ πουλολόγος² κ' ὁ ψαρᾶς
ἔρημα τὰ παιδιὰ του.
171. — Ὅπου ἔν' ἀπόξω στὸ χορὸ
πολλὰ τραγούδια ἔξερει.
172. — Ὅπου ἔναι γέρως κουζουλὸς
ἀπὸ τὰ νηᾶτα τὸ χεῖ.
173. — Ὅπου ἔναι καλορρίζικος γενναῖ κι' ὁ πετεινὸς του,
κ' ὁπου ἔναι κακορρίζικος ψοφᾷ κι' ὁ γαῖδαρός του.
174. — Ὅπου ἔχ' ἀμπέλιχ ἄς βάν' ἐργάταις,
καὶ καράβια καλαφάταις.
175. — Ὅπου ἔχ' ἀμπέλιχ ἔχει τα,
κ' ὁπου τὰ βλέπει τρώει τα.
176. — Ὅπου ἔχει τὰ γένεια
βρίσκει τὰ χτένια.
177. — Ὅπου ἔχει τὰ θάρρη του στὸ Θεὸ ἀδείπνητος δὲ θέτει,
κι' ἂν θέσῃ καὶ ἀδείπνητος ἡ χάρι του τὸν θρέφει.

¹ Ἐκτιμᾷ ὑπερβαλλόντως.

² Κυνηγός.

178. — 'Οπ' ἀγάπης κατούρησα, κ' ὅπου μισῆς χτενίσου,
κ' ὅπου πολλὰ κκοθαλῆς κάτσε κουτσανυχίσου.
179. — 'Οπ' ἀκοῦς πολλὰ κεράσια,
παῖρνε καὶ μικρὸ καλάθι.
«Πολλὰ μεγάλα ἐπαγγελλόμενοι
οὐδὲ μικρὰ ποιῆσαι δύνανται».
180. — 'Οπ' ἀκοῦς μεγάλο τρύγος,
βάστα καὶ μικρὸ κοφίνι.
181. — 'Οπ' ἀστοχήσης γιάειρε¹
κ' ὅπου 'πετύχης φύγε.
182. — 'Οπου γάμος καὶ τραπέζι
κ' ὁ Γιαννάκης εἰς τὴ μέση.
183. — 'Οπου δὲ βολεῖ² τοῦ διχόλου νὰ πάη ὁ ἴδιος
μπέμπει μιὰ γερόντισσα.
184. — 'Οπου δὲ σὲ σπέρνουνε, μὴν ξεφυτρώνης.
185. — 'Οπου δὲν τύπτει λόγος, πίπτει ράβδος.
186. — 'Οπου δὲν χωρεῖ ἡ ἀντρεία, ἔρχεται ἡ μπαμπεσιὰ³.
«'Οπου μὴ ἐφικνῇται ἡ λεοντῇ, προσραπτέον τὴν ἀλωπεκῇ».
187. — 'Οπου 'δῆς κακὴ γυναῖκα,
δυὸ βολαῖς τήνε χεραίτα.
188. — 'Οπου 'δῆς κ' εἶναι πολλοὶ
τὸ σακκοῦλι μὴν τὸ λείς.
189. — 'Οπου 'δῆς πολλὴ ἀγάπη,
δέξου καὶ πολλὴ ἀμάχη.
190. — 'Οπου 'δῆς πολλὴ φιλιὰ,
δέξου καὶ πολλὴ κακιὰ.
191. — 'Οπου κ' ἂν βαρῆς τοῦ βουγιῶ, στὴν προβιά τοῦ βαρέχνεις.
192. — 'Οπου κ' ἂν 'πάης ἡ ὀκὰ εἶναι τετρακόσια.
193. — 'Οπου κ' ἂν 'πάη τὸ στάρι πάλι στὸ μύλο γυρίζει.
194. — 'Οπου κ' ἂν 'πά' ἡ ἀλωποῦ
βαστᾷ καὶ τὴν ὀρά τση.
195. — 'Οπου κρᾶζουνε πολλοὶ πετεινοὶ
ἀργεῖ νὰ 'ξημερώση.

¹ Γιαίρω ἢ γισέρνω, καὶ ἀντιντείρω ἢ ἀντιντέρνω=ἐπανερχομαι, ἐπανα-
κάμπτω.

² Δὲ βολεῖ=δὲν ὑπάρχει εὐκαιρία.

³ Μπαμπέσης λ. ἀλβ.=πονηρὸς, δόλιος· παρ' ἡμῖν μπαμπεσιὰ=δολιότης,
πλεχτάνη.

- «Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη».
 «Ἐνθα πολλοὶ ἀλέκτορες
 ἐκεῖ ἡμέρα οὐ γίνεται».
- 196.—Ὅπου μαμή, ὅχι ἄλλη μαμή·
 κ' ὅπου παπᾶς, ὅχι ἄλλος παπᾶς.
 «Ἀοιδὸς ἀοιδῷ κοτέει».
 Κεραμεὺς κεραμεῖ κοτέει».
- 197.—Ὅπου ᾽πάει ἓνα καλὸ, ᾽πᾶνε οὐλα τὰ καλά·
 κ' ὅπου ᾽πάει ἓνα κακὸ, ᾽πᾶνε οὐλα τὰ κακά.
- 198.—Ὅπου παλὴν ῥαβδὶ σταθῇ,
 καινούργια δέκα κάνει.
- 199.—Ὅπου πονεῖ κανεῖς, ὅλῳ χτυπᾷ.
- 200.—Ὅπου σοῦ ᾽πῇ ὁ νοικοκύρης νὰ δέσῃς τὸ γαῖδαρό του.
 δέσε τονε, κι' ἄς ψοφήσῃ.
- 201.—Ὅπου φτάν' ἡ χέρα σου,
 κρέμνα τὸ καλάθι σου.
 «Εἴ μὴ δύναιο βοῦ, ἔλαυνε ὄνον».
- 202.—Ὅπου φτύσουνε πολλοί, πηλὸς γίνεται.
- 203.—Ὅπου φτώχι, καὶ μурμουρά.
- 204.—Ὅσα δὲ φτάν' ἡ ἄλωπού
 τὰ κάνει κρεμαστάρια.
- 205.—Ὅσαις καμινάδαις,
 τόσαις νοικοκεράδαις.
- 206.—Ὅσαις χτυποῦν τὸ πέταλο,
 ἀνυφαντοῦδαις εἶναι;
 «Πολλοὶ ναρθηκοφόροι,
 παῦροι δέ τε βάνχοι».
 «Πολλοὶ θριοβόλοι,
 παῦροι δέ τε μάντιες ἄνδρες».
- 207.—Ὅσα κ' ἂν ἔχῃς ᾽ξόδειαζε
 νὰ πορπατῇς καθόντας.
- 208.—Ὁ σκύλλος ὅπου δὲ δαγκάνει,
 ὅσῳ θέλει ἄς γαυγίζει.
- 209.—Ὅσον καιρὸ ᾽θερίζαμε Βασίλη καὶ Βασίλη,
 καὶ σὰν ἀποθερίσαμε ὅξω μωρὲ κασίδη.
 «Ζῇ χύτρα, ζῇ φιλία».
- 210.—Ὅσον ὁ καιρὸς διαβαίνει,
 τόσον ἄνθρωπος μαθαίνει.

211. — Ὁ στραβὸς κ' ἀκάτεχος,
έναν τό 'να βάλε τση.
212. — Ὁ στραβὸς στραβὸν ὠδήγει.
«χειραγωγεῖ ὁ τυφλὸς τὸν μὴ βλέποντα».
213. — Ὅσῳ ἄρηά 'ναι τὰ σκόρδα, τόσῳ χοντραίνουνε.
214. — Ὅσῳ καλοπιάνεις τὸν κακὸ, γίνεται χειρότερος.
215. — Ὅσῳ πλέεις, τὸ γῦρο βάστα.
216. — Ὅσῳ σκαλίζ' ἡ ὄρνιθα τὰ πηλά, τόσῳ βρωμαίζουνε.
«Μὴ κίνει τὸν ἀνάγυρον».
«Μὴ κίνει καμαρίναν».
«Κακὸν εὖ κείμενον, μὴ κίνει».
217. — Ὁ τζαμπαζής¹ ἀπόθανε.
218. — Ὅ,τι γράφει, δὲν ξεγράφει.
«Ὅν ἡ τύχη μέλανα γράφει,
τεῦτον ὁ πᾶς χρόνος οὐ δύναται λευκᾶναι».
«Ἐκάστῳ τὸ πεπρωμένον ἀθεράπειτόν ἐστι».
219. — Ὅ,τι δαχτύλι κόψ' ἡ κρίσι², δὲν πονεῖ.
220. — Ὅ,τι κακὸ κάμει κανεῖς μοναχὸς τοῦ τ' ἀπατοῦ τοῦ³,
δὲν τοῦ τὸ κάνει οὐλὸς ὁ κόσμος.
221. — Ὅτι κάμ' ἡ παπαδιὰ,
μὴ τὸ κάμ' ἄλλη καμιά.
222. — Ὅ,τι κατέχεις 'ξυπνητός,
κατέχ' ὄντε κοιμοῦμαι.
223. — Ὅ,τι λογιᾶς⁴ ὁ κουζουλὸς 'κεῖνο καὶ μόνο κάνει,
κι' ὅσα τοῦ 'πῆ ὁ φρόνιμος μόνο τὰ λόγια χάνει.
224. — Ὅ,τι ὁ κόσμος, κι' ὁ Κοσμάς.
225. — Ὅ,τι 'πάει τοῦ παπαῶ,
'πάει καὶ τοῦ παπαδιᾶς.
226. — Ὅ,τι παθαίνει τὸ κορμί,
τὰ φταίει τὸ κεφάλι.
227. — Ὅ,τι περιπαίζει κανεῖς,
γυρίζει καὶ τὰ κουκουλώνεται.
228. — Ὅ,τι 'ποῦν ἡ 'παντρεμέναις,
στέργισμαι κ' ἐγὼ ἡ καυμένη.

¹ Τζάμπα λ. τουρκ. — τὸ δωρεὰν οἰδόμενον. Ὅρα ἐν τέλει τὴν ὁ' σημειώσιν.

² Ἡ δικαιοσύνη, ἡ ἐξουσία.

³ Ἐαυτοῦ.

- 229.—'Ο τσιγκλάς κολλάει τοῦ τσικαλίου τ' αὐτί ὅπου θέλη.
- 230.—Οὐγία θώρηε καί 'παιρνε πανί,
μάννα θώρηε καί 'παιρνε παιδί.
«Βλέπε μήτέρα
καὶ ἄγου θυγατέρα».
- 231.—Οὐλα τὰ πουλιά μισεύουν,
κ' οἱ τρουλίταις ἀπομένουν.
- 232.—Οὐλα τὰ στραβά ψωμιά
τῇ στραβῇ πινακωτῇ.
- 233.—Οὐλα τοῦ γάμου δύσκολα,
κ' ἡ νύφη γγαστρωμένη.
- 234.—Οὐλο κρητικὸ καπετάνιο,
οὐλο ρωμὸ κονταζή¹.
- 235.—Οὐλ' οἱ σκύλλοι μιὰ γενειά.
«Ἄπας ἔχινος τραχύς».
- 236.—Οὐλοὶ τὰ 'χουνε μέ τ' ἄρματα²,
κ' ὁ γέρω με τὴν πῆττα.
- 237.—Οὐλο τὸ γαῖδαρο ἔφαε,
καὶ στήν ὁρὰ ἀποστάθηκε.
«Πάντ' ἐντραγὼν τὸν βοῦν
εἰς τὴν οὐρὰν ἀπέκαμε».
«Ὅλον τὸν βοῦν ἔφαγε, κατὰ δὲ τὴν κέρκον ἀπηγόρευσε».
- 238.—'Ο ὑστερνὸς γῆ πλειὸ καλορρίζικος γῆ πλειὸ κακορρίζικος.
- 239.—Οὔται οὔται³ τὸ γουροῦνι.
ὥς τε νὰ τὸ βάλλουνε στὸ σακκοῦλι.
- 240.—'Οφκαιρος σακκούλα ὀρθή δὲ σταίνεται
καὶ γεμάτη δὲ συντζακκίζεται⁴.
«Οὐδεὶς πεινῶν καλὰ ἔδει».

Γ. 'Ιακ. Καλαῖσάκης.

¹ Κονδάκ λέγεται τουρκιστὶ τὸ σπάργανον, σωρὸς ὕλης εὐφλέκτου καὶ τὸ κοντάκιον πυροβόλου· κονταζή λέγεται κυρίως ὁ ἐμπρηστής καὶ ἐπιδιορθωτὴς ὄπλων. Ἡ παροιμία αὕτη λέγεται ὑπὸ τῶν Ἀλβανῶν.

² Arma ἰταλ. ὄπλον.

³ Ὅρα ἐν τέλει τὴν Γ' σημ.

⁴ Συγκάμπτεται